

OPONENTNÍ POSUDEK DIPLOMNÍHO PROJEKTU FAKULTA ARCHITEKTURY /ČVUT/ PRAHA

Název diplomové práce: Objekt katolického kostela s pastoračním centrem
Prahá14 - Černý most

Diplomant: Bc. Tereza Pružincová

Vedoucí diplomové práce: Ing. arch. Jan Sedlák

Akademický rok: 2023/2024 letní semestr

1/ ZADÁNÍ

Předmětem diplomní práce je návrh katolického kostela s pastoračním centrem a dotvoření parkových ploch na řešeném pozemku. Cílem je doplnit chybějící občanskou vybavenost v podobě duchovního centra, které by se stalo dominantou dané lokality.

2/ CHARAKTERISTIKA MÍSTA A TÉMATU

Diplomantka si vybrala složité zadání umístění a návrhu nového katolického kostela svatého Jana Křtitele do stávající bytové zástavby v Praze 14 na Černém mostě. Výstavba kostela se připravovala již v roce 1997 při návštěvě papeže Jana Pavla II., ale do dnešní doby se jej nepodařilo postavit. Není jednoduché v době, která se zbavila víry Boha a nahradila jí vírou ve vědu a materiální hodnoty navrhnout skutečný sakrální prostor. Nevíme, jak intenzivní byla víra v dobách minulých, ale musela být silnější než dnes, kdy je kladen větší důraz na vědění než na víru. Věda pomohla poznat a objasnit mnoho nových věcí, ale stále nedokáže odpovědět na podstatné otázky života. Věda nám říká jak, ale ne proč. Zda je vše jenom náhoda nebo vůle Boží.

Novodobý sakrální prostor musí dělat člověk věřící, přestože jeho víra bude ovlivněna všudypřítomným vědeckým světonázorem. Jeho práce by měla být oslavou Boha a dotváření jeho Velkého díla. Prostor kostela není další společenský sál nebo zasedací místnost, měl by to být velkolepý prostor, jak jej známe z gotických katedrál a barokních chrámů. Prostor, který člověka pohltí a vyvolává v něm úžas a současně velkou pokoru, při uvědomění si své malosti a zranitelnosti. Současná sakrální architektura má snahu být více civilní, přiblížit se lidem a smazává rozdíl mezi profánním a sakrálním prostorem.

3/ URBANISMUS

Z hlediska územního plánu daná lokalita má rekreační a sportovní využití s možností výstavby kulturní nebo církevní stavby. Místo pro budoucí kostel je vymezeno pěti protilehlými bytovými domy, jejichž stavební čára směřuje na volné, vyvýšené prostranství na východní straně obkroužené přílehlou Ocelkovou ulicí. Takto je jasně definované místo, které určuje děj. Nový kostel by se měl stát novou dominantou této lokality. Nemůže být výškovou dominantou mezi pětipodlažními

domy, ale prostorovou a hmotovou. Nový kostel není umístěn do osy úhlu vytvořeného stavebními čarami přilehlých domů, ale jeho osa je rovnoběžná s průčelími tří severních domů. Možná by bylo vhodnějším jej umístit do osy úhlu vytvořeného stavebními čarami nejen z hlediska prostorového, ale i orientace ke světovým stranám, kdy by vstupní portál byl více natočen k západu a oltář k východu. Elipsovitý půdorys kostela je umístěn do velké kruhové, vydlážděné plochy, bez jasného rozlišení, kde je hlavní vstup do kostela. Možná by bylo vhodnější zdůraznit plochu před kostelem a potlačit ty po jeho obvodě.

4/ ARCHITEKTURA

Nový kostel je navržen pro 260 věřících. Samotný sakrální prostor se 100 místy k sezení má kruhový půdorys a jeho součástí je presbytář. Na hlavní prostor navazuje samostatně přístupná kaple a dvě zповědnice. Z hlavního zádveří je přístup do místnosti pro rodiče s dětmi a chodbu, kde je umístěné schodiště a výtah. Na presbytář navazuje sakristie s hygienickým vybavením. Pro veřejnost je pouze jedno WC pro invalidy. Možná by bylo vhodné zde umístit další WC s úklidovou komorou. V prvním patře, ve vyosené poloze jsou umístěny varhany s chórem. Je otázkou, zda by nebylo z prostorového a akustického hlediska vhodnější umístit varhany a chór do podélné osy kostela. Ze schodišťové chodby jsou přístupné dvě pastorační místnosti. Ve druhém patře je ze schodišťové chodby přístupná technická místnost. Z hlediska údržby by bylo vhodné do samostatně stojící zvonice umístit schodiště nebo alespoň žebřík.

Po architektonické stránce je půdorys kostela řešen jako superpozice kruhu ve východní části do elipsy, která je v západní části naznačena jenom železobetonovým prstencem, který by mohl sloužit jako světelná rampa a dal by se prokreslit do dlažby pod ním. Samotný kostel je umístěn ve hmotě se šikmou střechou vyspádovanou k východu, která formuje i podobu hlavního vnitřního prostoru. Je otázkou, zda by se prostor směrem k oltáři měl snižovat nebo zvyšovat. Tradičně prostor kostela vrcholí oltářem a podle toho je upravena výška nad ním. V předložené práci je kladen důraz na duchovního a prostor se směrem k oltáři snižuje. Přítomnost Boží je naznačena pouze nepatrným křížem za ním. Jak exteriér, tak interiér kostela je pojatý velice stroze bez jakékoliv symboliky a uměleckých děl. Více zdůrazněn by měl být hlavní vstup, portál kostela a navrhované vitráže by měly mít jinou, než hnědou, barevnost a členění. Vzhledem k tomu, že by kostel měl být zasvěcen svatému Janu Křtiteli, měla by být navržena křtitelnice a vodní plocha přede kostelem.

5/ STAVEBNĚ TECHNICKÉ ŘEŠENÍ

Kostel je navržen jako stěnový železobetonový systém. Vertikální prvky jsou z polymerbetonu opatřené omítkou pískové barvy. Spojovací eliptická obruč je řešená jako kompozitní konstrukce z karbonových vláken. Střecha je řešena s pomocí prostorové příhradové konstrukce, na které jsou umístěny fotovoltaické panely. Zpevněné plochy okolo kostela jsou z litého betonu a pěší cesty ze žulových kostek. Konstrukční řešení je dobré a odpovídá prostorovým požadavkům kostel.

6/ PARKOVÉ ÚPRAVY

V zadání diplomové práce je uvedeno“ ... *dotvoření okolních parkových ploch*“. Z toho, co je předloženo, nebyla věnována dostatečná pozornost parkovým úpravám okolo kostela. Jsou navrženy pěší cesty okolo kostela a hlavní přístupové cesty z jednotlivých částí sídliště, ale není zde jasná koncepce parkových úprav. Vzrostlou zelení mohl být zvýrazněn hlavní přístup ke kostelu a další nízká i vysoká zeleň mohla na úpatí návrší odclonit přilehlou ulici Ocelkovou. Součástí parkových úprav by měly být i lavičky.

7/ DOPRAVA

Navrhovaný kostel je přístupný jenom po pěších trasách, které navazují na stávající. Není umožněn příjezd ke kostelu pro invalidy, pohřební službu, sanitku nebo hasiče. Parkoviště se 16 stáními je umístěno pod svahem napojené na Ocelkovou ulici. Vzhledem ke kapacitě kostela pro 260 věřících by mohlo být větší. Bylo by vhodnější parkoviště umístit v přímé návaznosti na hlavní vstup. Velkoryse je navržena pěší trasa od zastávky MHD v Ocelkově ulici, podobně jako přístup z východní části sídliště.

8/ PŘIPOMÍNKY

Většina připomínek už byla uvedena a jsou to spíše možnosti, jak by některé části mohly být řešeny. Jedná se o drobné připomínky, které nezpochybnou zásadní koncepci kostela.

9/ PROVEDENÍ DIPLOMNÍ PRÁCE

Diplomní práce je dobře provedená, včetně potřebné výkresové části, množství vizualizací a modelu.

10/ HODNOCENÍ

Přestože si diplomantka vybrala těžké zadání pro svoji diplomovou práci, předložila projekt, který by měl být náležitě ohodnocen. Není jednoduché, skoro nemožné v současné sekularizované době navrhnout sakrální prostor. Umíme navrhnout vše, co je spojeno s naší hmotnou stránkou, ale nedokážeme navrhnout něco, co by oslovovalo naši duši. Diplomantka se o to pokusila.

11/ ZÁVĚR

S přihlédnutím k odvedené tvůrčí práci hodnotím diplomní projekt písmenem „B“ v pětistupňové škále a doporučuji jej k obhajobě.

V Praze dne 29. června 2024

Ing. arch. Michal Gavlas

